

Ellen Nystedt
Naturavdelningen
036-39 50 60

Enligt sändlista

Postadress 551 86 Jönköping
Besöksadress Hamngatan 4
Tfn 036-39 50 00
Fax 036-12 15 58
E-post lansstyrelsen@f.lst.se
www.f.lst.se
Postgiro 3 51 76-7

Beslut om tillägg av föreskrifter och tillägg till fastställd skötselplan inom naturreservatet Illern i Tranås kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar att med stöd av 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken (1998:808), lägga till föreskrifterna A11, B4 och B5 i Länsstyrelsens beslut om bildande av naturreservatet Illern den 4:e maj 1984 (dnr11.1211-176-83). Tillägg av föreskrifter gäller endast för det delområde, kallat Källås, som framgår av beslutskartan, bilaga 1.

Syftet med naturreservatet Illern är främst att ta tillvara områdets stora betydelse för friluftslivet och att bevara områdets geovetenskapliga värden.

Syftet med tilläggen av föreskrifter för berört delområde av reservatet är att inom ramen för ovanstående syfte säkerställa delområdets värde för friluftsliv samt återskapa naturvärden knutna till barrskogsekosystemet.

Länsstyrelsen fastställer, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., de mål och riktlinjer för delområdets långsiktiga vård som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen (bilaga 2). Förvaltare av området ska vara Tranås kommun.

Administrativa data för delområde Källås

Objektnamn	Illerns naturreservat
Kommun	Tranås
Karta	Fastighetskarta: 07F6a, 07F5a
Lägesbeskrivning	Strax sydöst om Tranås tätort
Fastighet	Fröafall 2:1 (före detta Källås 1:2)
Fastighetsägarkategori	Kommun
Gräns	Enligt karta, bilaga 1
Areal	19,3 ha

Beskrivning av området

Området Källås utgör en mindre del av hela naturreservatet Illern. Området är ca 19 ha stort och har fram till 2006 nyttjats som produktiv skogsmark. Delområdet angränsar till Örsbäcken, orienteringsklubben SOLs föreningsstuga och korsas av flera spår och stigar. Berggrunden består till största del av porfyr. De lösa avlagringarna utgörs av morän och isälvsmaterial. Vegetationen domineras av skog, huvudsakligen barrskog. Här finns en ca 3 ha stor våtmark. För beskrivning av hela reservatet se i fastställd skötselplan 1984-05-04.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Inom reservatet är det förbjudet att:

- A11. inom det område som skaffererats på bifogad karta (bilaga 1) bedriva skogsbruk eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar i annat än naturvårdande syfte eller för friluftslivets behov.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktats tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet.

- B4. Utförande av åtgärder enligt fastställd skötselplan, bland annat;

- Utföra luckhuggning och ringbarkning för att öka lövträdsandelen, friställa lövträd samt tillskapa framtida naturvårdsträd av tall
- Öka andelen död ved
- Utföra röjningar för att öka lövträdsandelen utmed elljusspår och motionsspår
- Hålla elljusspår och motionsspår framkomliga

- B5. Uppföljning av bevarandemål.

Föreskriften under A ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för reservatets skötsel och uppföljning enligt fastställd skötselplan (bilaga 2). Föreskriften ska inte heller utgöra hinder för normalt underhåll av elledningar som korsar eller går i anslutning till berörd del av reservatet.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller/ kan gälla för området.

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen fattade 1984-05-04 beslut om att bilda naturreservatet Illern. Under de år som förlöpt har området flitigt nyttjats för friluftsliv.

Naturvårdsverket beslutade (2006-02-09) att ge Tranås kommun statsbidrag för inköp av fastigheten Källås 1:2 inom naturreservatet Illern. I samband med att Tranås kommun erhållit statligt markåtkomstbidrag har ett behov av förändrade föreskrifter samt uppdatering av skötselplanen med ytterligare naturvårdsinriktning uppstått.

Skälen för beslutet

Naturreservatet Illern har stora geovetenskapliga värden och värden för friluftslivet. Inom naturreservatet är skogsbruk tillståndspliktigt. Enligt skötselplanen ska särskild hänsyn tas intill bebyggelse och i områden av betydelse för friluftsliv, kulturminnesvård och vetenskaplig naturvård. Berg- och rasbranter, hållmarker med äldre tallskog, strandskogen invid sjön, backraviner, kärr och andra våtmarker är undantagna från skogsbruk. En hög andel lövträd samt att det sparas evighetsträd, boträd, torrakor och högstubbar framhålls som viktigt.

Naturreservatets intressanta geologi blir lättare att studera om skogen utgörs av en äldre och luckig skog snarare än täta ungskogar. Naturreservatets attraktionsvärde för besökarna ökar om det finns biologiskt intressanta skogspartier med äldre skog, grova träd, en hög lövträdsandel och död ved. Att tillskapa och restaurera naturvärden i skogsmark strider inte mot reservatets syfte.

Under lång tid (ca 50 år) har kommuninvånare och klubbar i Tranås utnyttjat Illern som friluftsmark och motionsområde. I anslutning till delområdet Källås finns en välfrekventerad friluftsgård, Örsbäcken. Gården ägs av en skid- och orienteringsklubb med drygt 500 medlemmar. Stugan är utgångspunkt för ett vitt och samordnat stig- och ledsystem. Över Källås skogsmark löper reservatets huvudmotionsspår samt flera andra stigar och leder.

Genom förändrade föreskrifter och skötselplan kan delområdets tillgänglighet för friluftsliv ytterligare säkerställas och skogen vidareutvecklas till skog med högre naturvärde. Länsstyrelsen bedömer det därför motiverat med ett skydd mot skogsbruk inom aktuellt område (Källås) av naturreservatet Illern. Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § miljöbalken avvägt föreskrifterna för området mot sakägares intresse och bedömer att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

De förändrade föreskrifterna inom reservatet är förenliga med hushållningsbestämmelserna i 3 kap. miljöbalken och med den för Tranås kommun gällande översiktsplanen.

Hur man överklagar m.m.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljödepartementet) **genom skrivelse till Länsstyrelsen** – se bilaga 4 (formulär 7).

Beslutet skall kungöras i länets författningssamling.

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsråd Bo Landholm beslutat och reservatshandläggare Ellen Nystedt varit föredragande, har även länsassessor Anders Poulsen och naturvårdsdirektör Johan Uhr deltagit.

Bo Landholm

Ellen Nystedt

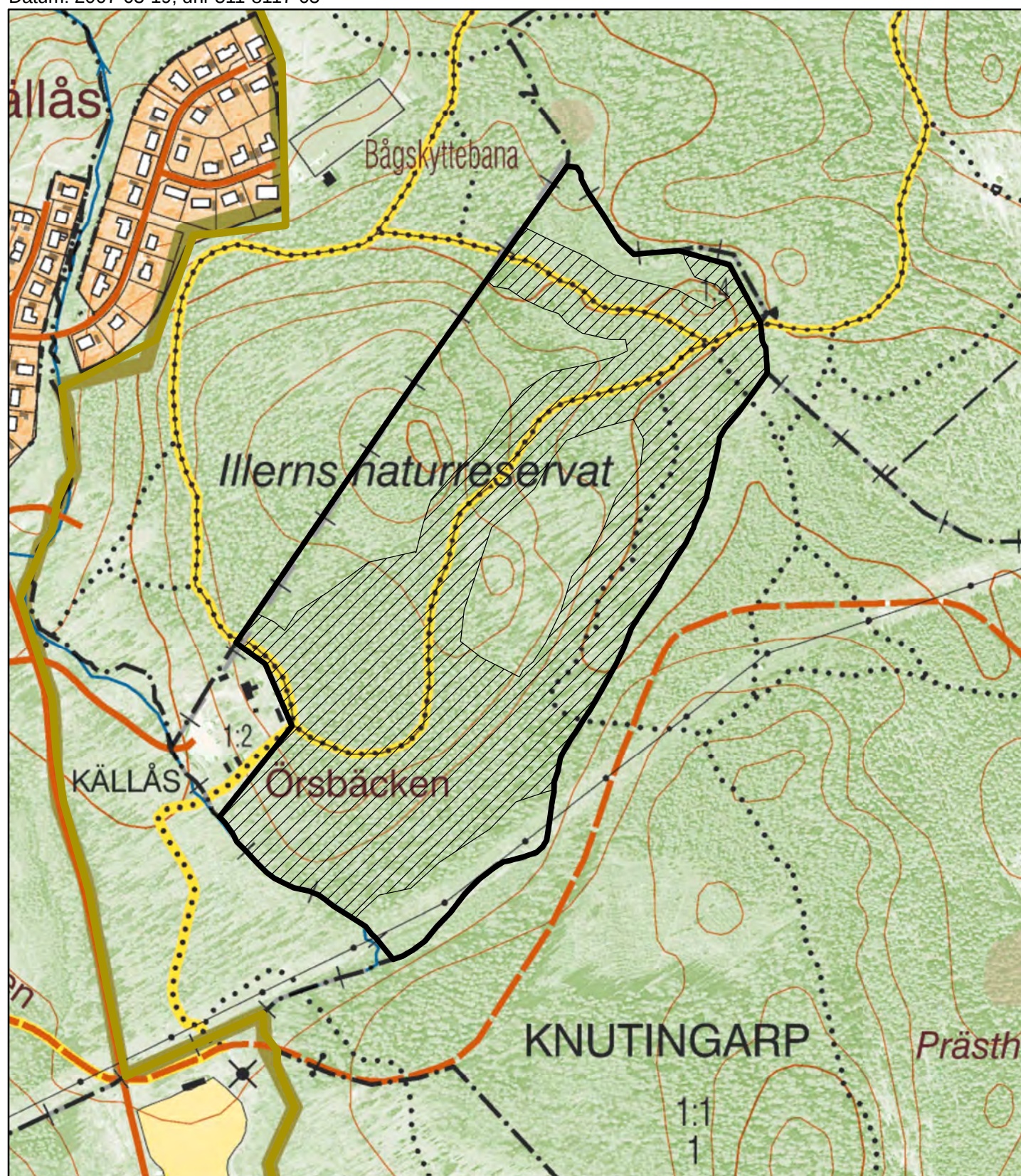
Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Sakägarförteckning
4. Hur man överklagar
5. Sändlista

Naturreseptatet Illern, delområde Källås

Tillhör Länsstyrelsens förslag till beslut

Datum: 2007-03-19, dnr 511-8117-05

© Länsstyrelsen i Jönköpings Län

© Bakgrundskartor Lantmäteriet,
dnr 106-2004/188

1:5 000

- Gräns för delområde Källås (inom naturreservatet Illern)
- Föreskriftsområde inom vilket skogsbruk är förbjudet enligt föreskrift A11
- Gräns för naturreservatet Illern

Enligt sändlista

Ellen Nystedt
Naturavdelningen
036-39 50 60

Postadress 551 86 Jönköping
Besöksadress Hamngatan 4
Tfn 036-39 50 00
Fax 036-12 15 58
E-post lansstyrelsen@f.lst.se
www.f.lst.se
Postgiro 3 51

Skötselplan för delområdet Källås inom naturreservatet Illern i Tranås kommun

Mål och föreskrifter för skötsel av reservatet

Skötselområde 1 – Våtmark

2,6 ha

Naturtyp: Våtmark med sumpskog

2,6 ha

Våtmarken är ett fuktstråk med sumpskog av lövträd och tall. Under torrare perioder av året blir vattnet nästan stillastående och marken liknar mest en myr.

Bevarandemål¹

- Området lämnas huvudsakligen orört. Endast åtgärder som ökar naturvärdet får utföras.
- Målsättningen är en naturskogsartad och lövdominerad skog.
- Fuktstråket ska ha en opåverkad hydrologi.

Skötselåtgärder

- Gallring och luckhuggning av tall för att gynna lövträd.
- Vid utvidgning av stigar och leder skall dessa tillrättaläggas med spänger så att fuktstråket även i fortsättningen kan ha en opåverkad hydrologi.

¹ Bevarandemål anges för att mäta och följa upp den biologiska kvaliteten. Ett problem är att det i många fall saknas bra kunskapsunderlag för vad som är god biologisk kvalitet. Ny kunskap kan medföra att de uppsatta målnivåerna ändras. Avvikelse från uppsatta bevarandemål behöver inte resultera i omedelbara skötselåtgärder.

Skötselområde 2 – Tät barrskog

6,4 ha

Naturtyp: Ung barrskog, ledningsgata 6,4 ha

Skötselområdet utgörs av ett område som återfinns mitt inne i skötselområde 3, samt nordvästra delen av Källås. Nordligaste delen utgörs av självföryngrad tall. Området har inte gallrats. Plantorna står idag mycket tätt, en del kommer snart att självdö. Höjden på träden är ca 6-8 m. Södra delen är ett 30-årigt bestånd med 80 % tall, 20 % gran. Gallring eller röjning har inte utförts. Del av skötselområdet har slutavverkats under 2000-2001. Återplantering är inte påbörjad och självföryngringen ojämn.

Bevarandemål

- Hävd av skogen ska syfta till en varierad och tilltalande miljö för djur, växter och människor.

Skötselåtgärder

- Dessa områden får även fortsättningsvis skötas utifrån de riktlinjer som gäller i nuvarande reservatsbeslut och tidigare fastställd skötselplan (1984-05-04).

Skötselområde 3 – Ung barrskog

5,5 ha

Naturtyp: Motionsspår och leder 2,8 ha
Naturtyp: Barrblandskog med visst lövinslag 2,7 ha

Motionsspår och leder sträcker sig genom våtmark, äldre barrblandskog samt tät ungskog. Omkring sträckor av motionsspår och leder som går genom tät ungskog inkluderar skötselområdet 15 meter åt vardera hållet från befintlig led. Denna angränsande ungskog (>30 år) utgörs av tall med inslag av gran och löv. Bestånden är mycket täta och gallring har aldrig utförts. En mindre areal i den centrala delen av skötselområdet har slutavverkats under 2000-2001. Återplantering är inte påbörjad och självföryngringen ojämn.

Bevarandemål

- Närmast spåren ska en extra hög lövträdsandel eftersträvas.
- Målsättningen ska vara en hög lövträdsandel i hela skötselområdet (minst 70 % av virkesvolymen).
- På sikt få fram enstaka stora och grova tallar i områdets övergång mot skötselområde 2, 4.
- Hålla elljusspår och motionsspår framkomliga.

Skötselåtgärder

- De nuvarande täta ungskogarna röjs för att öka lövträdsandelen och för att friställa tall och lövträd.
- Skötselåtgärder ska utföras utifrån främst friluftslivets behov men även för att öka naturvärdet (ej kalavverkas).

Skötselområde 4 – Tallskog med björk och gran **4,5 ha**

Naturtyp: 70-årig tallskog men inslag av gran och löv 4,5 ha

Skötselområdet utgörs av 70 åriga träd av tall (80 %) och gran (10 %). Övriga 10 % utgörs av lövträd, främst björk. Med riktade åtgärder har området potential att utveckla höga naturvärden.

Bevarandemål

- En naturskogsartad tallskog med en gynnsam miljö för framtida grova tallar och hög lövträdsandel och hög andel död ved.
- Här ska finnas ett antal friställda lövträd samt framtida naturvårdsträd av tall

Skötselåtgärder

- Inledningsvis bör luckhuggning och ringbarkning ske för att gynna utvecklingen av grova tallar, öka lövträdsandelen och öka andelen död ved.
- Området lämnas därefter relativt orört. Åtgärder för att gynna utvecklingen av grov tall och lövträd, skapa död ved och förbättra naturvärdet kan göras kontinuerligt även i framtiden.

Dokumentation och uppföljning

Alla skötselåtgärder som utförs inom reservatet ska dokumenteras, skriftligt och med foto. I dokumentationen ska framgå vilka åtgärder som genomförts och när de genomfördes, samt vem som utförde åtgärden.

En fördjupad uppföljning av reservatets värden (natur- och friluftslivsvärden) och de uppsatta bevarandemålen ska ske. Uppföljningen ska ske enligt metoder och tidsplaner för gällande uppföljningsprogram, vilket för närvarande innebär att uppföljning ska ske inom ramen för de nationella Basinventerings- och uppföljningsprojekten.

Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras när tillsynen eller uppföljningen indikerar att behov finns.

Bilagor

2.1 Skötselplankarta

**Sammanfattning och prioritering av planerade
skötselåtgärder samt finansiering**

<i>Åtgärd</i>	<i>Var</i>	<i>När / intervall</i>	<i>Prioritet</i>	<i>Finansiering</i>
God framkomlighet på leder och motionsspår	Skötselområde 3	Enligt skötselplan 1984-05-04	1	Tranås kommun
Gallring och luckhuggning av tall för att öka lövträdsandel	Skötselområde 1	Senast 2010	2	Tranås kommun
Luckhuggning och ringbarkning	Skötselområde 4	Senast 2010	2	Tranås kommun
Friställning av lövträd och grova tallar	Skötselområde 3 och 4	Påbörjas senast 2010 för att sedan ske fortlöpande	2	Tranås kommun
Röjning av barrskog för att öka lövträdsandel	Skötselområde 3	Senast 2015	2	Tranås kommun
Uppföljning av bevarandemål	Hela reservatet	Enligt tidsplan för Basinventering- och uppföljningsprojekten	2	Basinventering - och uppföljningsprojekten

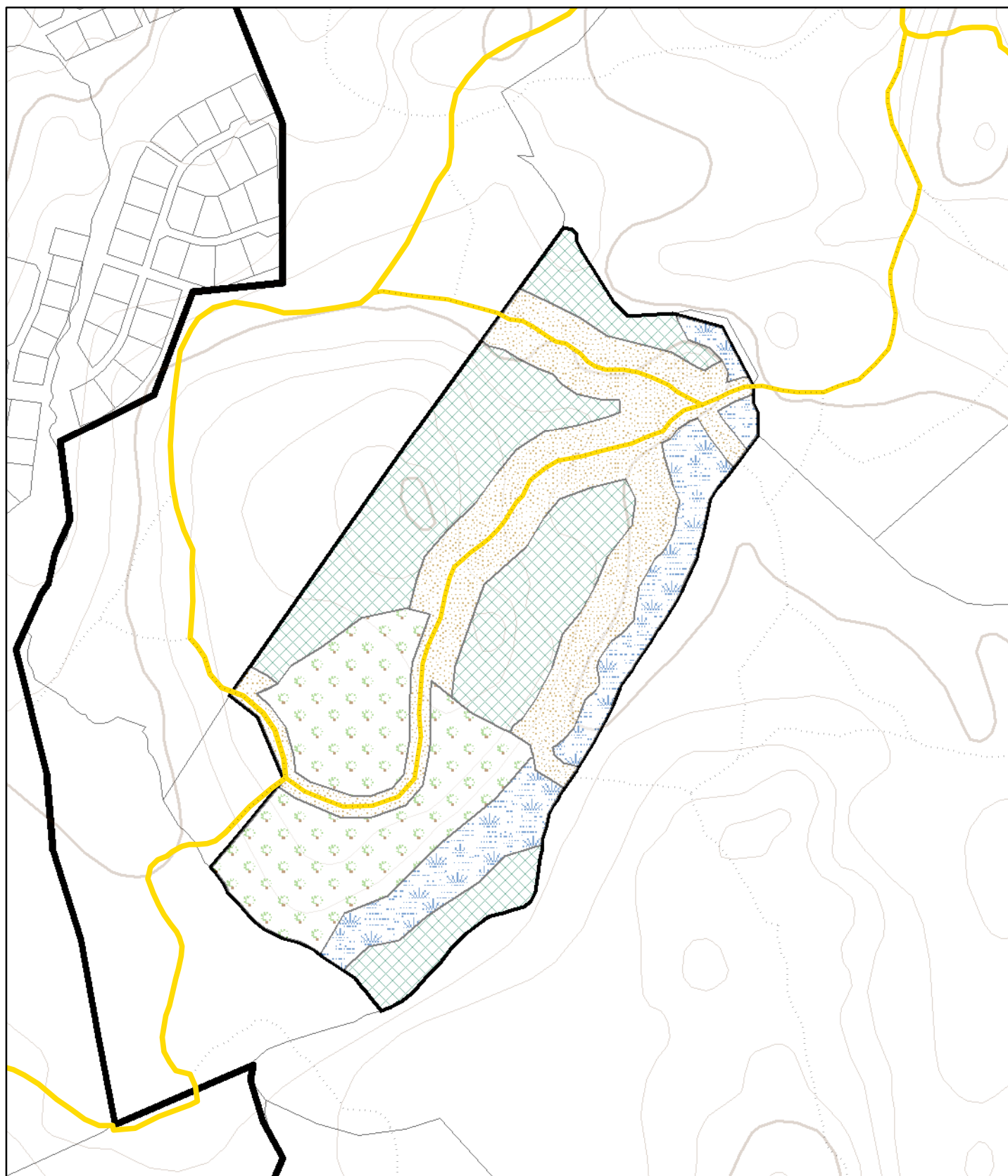
Prioritering av föreslagna åtgärder och intervall för genomförande.

(1) högsta prioritet, (2) hög prioritet, (3) lägre prioritet

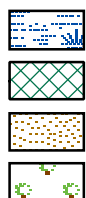
Naturreservatet Illern, delområde Källås

Bilaga 2.1

Skötselplankarta
Tillhör Länsstyrelsens beslut
2007-03-16, dnr 511-8117-05

skötselområden

1
2
3
4

yttergräns Illerns naturreservat
yttergräns för delområdet Källås

1:5 000

© Lantmäteriet 2006. Ur GSD-Fastighetskartan
ärende 106-2004/188F.

Kartkälla: Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Godkänd från sekretessynpunkt för spridning.
Lantmäteriverket 1999-09-16.